

# MARIJIN LIST



Nevtepeno Pöprijéta Devica Marija,  
Zmožna Gospá Vogrska.

==== POBOŽEN MESEČEN LIST. ====

Vrejüje ga: KLEKL JOŽEF vpok. pleb. v Črensovcih.  
CSERFÖLD (Zalamegye.)

## DAROVI.

### I. Na novi fárni stúdenec pri Sv. Jeléni.

*Iz Pertoče:* Bagáry N. Janoš 50 K., Haužar Jožef 15 kor., Vogrinčič Jožef 4 K., Lang Maria 2 K., Partl Jürij 10 K., Nemeč Janoš 5 K., Nemeč Anton 2 K., Bertalanič Jürij 2 K., Szegeri Števan 7 K., Vogrinčič Ana 1 K., Mencigar Števan 4 K., Kolmanko Ferenc 3 K., Mihalič Mihao 5 K., Kos Janoš 6 K., Šadl Maria 4 K., Mencigar Števan 4 K., Mencigar Maria 2 K.; *iz Večeslavec:* Bertalanič Matjaš 10 K., Kozel Maria 4 K., Ficko Janoš 6 K., Ficko Jožef 6 K., Šadl Mihao 4 K., Kolmanko Anton 5 K., Mencigar Jozefa 2 K., Pozvèk Janoš 6 K., Küzmič Števan 5 K., Šadl Janoš 4 K., Marič Leopold 7 K., Pintarič Janoš 5 K., Sajt Mihao 10 K., Mencigar Janoš 4 K., Gombóc Janoš 3 kor., Vogrinčič Jožef 10 K., Gedér Matjaš 5 K., Pool Ana 2 K.; *iz Ropoče:* Ficko Ana 2 K., Podnévar Števan 5 K.; *iz Gerlinec:* Krenn Jürij 5 K., Lach Jožef 2 K., Gomboc Ferenc 2 K., Horvat Jožef 10 K., Sampl Karol 10 K., Lach Ivan 2 K., Haužar Mihala žena 2 kor., Haužar Mihal 2 K., Grah Andraš 4 K., Guitman Ana 2 K., Flejgar Jožef 4 K., Štesl Leopold 2 K., Durič Jožef 2 K., Šadl Maria 2 K., Šadl Ferenc 1 K., Gombóc Ana 1 K., Gombóc Ana 1 kor., Partl Jozefa 2 K., Vogrinčič Johana 2 K., Nemeč Števan 3 kor., Gombóc Anton 2 K., Gombóc Jožef 5 K., Gomboc Andraš 2 K., Krenn Jožef 3 K., Vogrinčič Andraš 2 K., Guitman Ana 2 kor., Guitman Mihao 2 K., Guitman Ferenc 2 K., Kerèc Jožef 2 kor., Žilavec Ferenc 2 K., Tiszai Jožef 1 K.; *iz Krášič:* Jauk Ferenc 5 K., Gedér Alojz 4 K., Bernád Ferenc 8 K., Ficko János 10 K.; *iz Pertoče:* Sakovič Leopold 4 K., Nemeč Ivan 8 kor., Forjanič Matjaš 10 K., Gerlec Ferenc 2 K., Mencigar Ivana žena 5 kor., Bence Ivan 2 K., Mencigar Mihao 3 K., Mekiš Ferenc 4 K., Sajt Jožef 2 K., edna ženska 2 K., Vogrinčič Števan 2 K., edna ženska 3 K., Podnevar Ana 4 K., Mencigar Mihao 5 K., Vogrinčič Leopolda žena 2 K., Mencigar Jožef 2 K., Lang Jozefa 2 K., Küzmič Ana 2 K., Nemeč Jožef 12 K., Donoša Števan 4 K., Fleischaker Jožef 4 K., Sukič Matjaš 8 K., Osko Maria 4 K.; *iz Večeslavec:* Mihalič Mihao 4 K., Forjanič Mihao 3 K., Perša Jožef 2 K., Gaber Mihao 2 K., Horvat Števan 4 K., Gerlec Janos 10 K., Zelko Juliana 1 K., Gyüreč Jožef 4 kor., Mencigar Jožef 2 kor., Kozel Števan 3 K., Gomboc Matjaš 1 K., Nemeč Anton 6 kor., Mencigar Anton 4 K., Vogrinčič Apolonia 3 K., Horvát Ana 2 K., Mencigar Terezia 2 K., Marič Števan 10 K., Magyar Leopolda žena 2 K., Mencigar Maria 4 K., Tiszai Ferenc 5 K., Šadl Maria 7 kor., Kleibencetl Maria 2 K., Hári Maria 1 K., Celec Mikloš 1



# Nevtepeno Poprijeta Devica Marija,

ZMOŽNA GOSPA VOGRSKA — POBOŽEN MESEČEN LIST,

VREJŪJE GA:

**KLEKL JOŽEF**

plebanoš na pokoji v Črensovcih. Cserföld (Zalamegye).

Z dovoljenjom višesnje cerkvene oblasti.

Prihaja vsaki mesec 8-ga na veseli spomin petdesetletnice 1. 1904. dec. 8-ga obhajane zavolo razglašenja verske pravice o Marijinom nevtepenom poprijetji, šteri den je te pobožen list prvič slovencom vogrskim do rok dani. — **Cena 2 koroni, v Ameriko 3.**

## Svéti Izidor.

(Patron poledelavcov.)

### 1. Mladost sv. Izidor.

Svéti Izidor se v Madridi, Spanjolskoga glávnom mesti narodo, leta 1110-ga. Starišje njegovi so siromácje bili. Samo malo zemlé so meli z árende, bole so lückim hodili delat i tak svoje življenje gordržali. Da pa či so na

zemelsko gledoč siromácje bili, tem bogatejši so bili pred Bogom, ár so bogábojéče ino jákostno življenje pelali. Dúševne njihove vrednosti so velike bilé, ár so neotrúdlivo zvršávali dela krščánske popunosti.

Dobro právi stári pregovor: Ne spádne daleč sád od dreva. Kák pobožni so bili stariše, ravno takše je bilo túdi njihovo dete, máli Izidor. Greh je odúrjávao i lúbo jákost. Svéti je postao. Obnášanje toga deleta je vu vsem spunilo želo svojih starišov. Máli Izidor je bio naimed vsov decov v celom váraši te nájpokornejši i nájpobožnejši. Kák bi se samo rád dale včio i višesnje šole zvršávao, pa stariše bi ga túdi srcá radi darúvali Bogi na část i to bi bilo njihovo nájvekše veselje, da bi ednok svojega Izidora pred oltarom, kák dúhovnika mogli viditi, naj bi bóžo část razširjávao po sveti i na dúševen hasek mogao biti tomi nevolnomi lúdstvi. Ali ne je bilo mogoče. Veliko sirmaštvo je proti stálo vsemi dobromi nakanenji. Na veliko žrtev so bili pripravleni, da so pa li mogli spreviditi, ka njim je nikak ne mogoče doségnoti to blážensto. G. Bog bi njim lahko pomágao, ali da je on drúgi namen meo z málim Izidorom. Na drúgi stáliš je njega pozvao. Človek začínja, Bog dokonča. Bog je tak šteo, naj Izidor prosti polodelavec ostane i v tom stališi doségne svétost, naj bode on právi zgled vsem polodelavcom, naj káže njim ono pot, štera pela v lepo nebo! Svéti Izidor je postao korona vseh polodelavcov i vsem túdi lepi zgled za nasledúvanje.

Naj more čem bole spoznati pravice krščánske vere, poslúšat je hodo skrbливо krščánske návuke i predge, štere so pogosci držali goréči dúhovniki. Ka je tam čüo, tisto se túdi dobro zapomno i v djanji zvršo. Dobro je znáo on, da je nevučenost i neznanost v krščánskíh pravicach vsigdár nájvekši zrok mláčnosti vu veri, ár ka ne poznamo, tisto túdi ne želemo, za nepoznanov rečjov nišče ne hrepene. Sam náš Odkúpíteo nam právi:

*Večno življenje je pa to, naj spoznamo Tebé, ednoga právoga Bogá i koga si nam poslao, Jezusa Kristuša. (Ján. 17, 3.)*

Izidor se z poniznim srcom podao vsigdár v božo volo. Prosti polodelavec jo bio i nega bilo za toga volo sram, méрно je prenášao to, ár je svetlo sprevido, ka na sveti med vsemi stálišami ni ednoga ne, v šterom-bi človek tak mírno lejko Bogi slůžo, kak rávnoč v prostom páverskom stáliši. Po smrti svojih lůblénih starišov je prek vzeo od Gospoda Vegas lduša, ki je vu glávno mesto Madrid odišeo prebivat, celo zemlo z árende.

## 2. Svéti Izidor kak pošteni mož.

Svéti Izidor se spoznao v svojoj domovini z Torribia Marijov, ednov bogábojéčov, vrlov i delavnov deklinov. Ne je bila bogatih starišov, ali tem vékše bogástvo je mela v svojem srci. Ona je bila teda pozvána na to, ka de na pomoč sv. Izidori ne samo v dela oprávlanji, nego túdi i v zaslůženji večnoga nájema. Sirota je bila, kak Izidor. Da pa mela nevtrůdlive ino skrblive roké. Izidori je nigdár ne bilo žao, ka si je rávno njo zvolo za tvojo továrišica. Verno ženo njemi je G. Bog dao v njoj, štera je z celim srcom i z celov vdanostjov lůbila svojega možá. Vdeležila se ona ne samo njegovoga veselja, nego túdi njegove britkosti, dela i skrbij. Nigdár se ne tožila drůgim od svojih nevol, čemerna ne bila, sváje z nikim ne držála, ne so čůli njo psůvati i preklinjati. Ne sta hodila eden drůgoga tožit in ogovárjat k sosedom. Tak sta štela eden drůgomi na veselje i pomoč biti i eden ovomi olejšati to teško življenje. Samo ka to mírno življenje i toga bláženstva je ne mogao dugo glédati hůdi důh, škri je vsakšemi dobromi neprijatel. Na tom je bio vsigdár, kak bi mogao njidva vernost gorzgrožati. Prišla je za krátek čas velika poskůšnja.

Marija je naime to lepo návado mela, ka je gos-

tokrát poiskala ono málo cerkvico, štera je ne daleč vkraj od njih bila i štera je edno lepo Marijino podobo mela v sebi. Čeravno nikoga ne bilo v njoj, ona je záto malo gdale notri poglédnola. Tak rada se tam v toj cerkvici zdržávala, tak dobro se čütíla v njej! Pa či je sáma bila, tem vékša goréčnost je obišla njéno srcé. Samo ka je tá njéna pobožnosť v očáh drügih žensek velika spica bila. Njo je čisti námen vodo, ali lagoji jeziki so njéno dobro nakanenje na hūdo obračali. Zaprva so samé med sebov šepetale samo, sledkar so že Izidori tūdi na znánje dalé, ka njegova žena vsakojačko ne hodi po dobroj poti, grešno znánje drži gori z ednim pastérom, šteri návadno tam poleg cérkvi pasé svojo čredo.

Izidor je dobro poznao svojo ženo že od njéne mladosti máo, záto je pa tūdi ne šteo vervati tem práznim gučam; znao je, ka vu vernosti svoje žené nema kaj dvojiti. Ali naslednje, da že nikak ne šteo konec biti tem vnogim gučam, nakano se Izidor, ka sam zapázi Marijo. Po dugoj pazki i spitávanji je sprevido Izidor, ka je njegova žena nikaj ne kriva, ka ona samo záto hodi v to cérkev, ár veliko lūbézen má v srci do nebeske Matere, bl. Device Marije, záto poišče njo gori večkrát, naj more tak pokázati njoj svojo čast i poštenjé.

Izidor se tomi jáko razveselio i odségamáo tem bole lūbo i poštüvao svojo ženo. — Od toga časa máo je več nikše spáke ne bilo med njima i nikaj je ne moglo tūdi več gorzgrozati njidva hižnoga mirú. Gostokrát sta obadvá vkūper šla k božoj slūžbi, ne samo záto, naj tam svojo pobožnost verno oprávida, nego naj sprejmeta tūdi svéte Sakramente, kakti sv. spoved i obhajilo. G. Bog je blagoslovo njidva zákon z ednim detetom, štero sta v bogabojznosti ino v pobožnosti odgojüvala. — Tūdi ženo sv. Izidora, Torribia Marijo, je sv. Maticérkev k svetnicam prištela.

### 3. Světi Izidor skrbliivo poslůša sv. mešo. Pri njegovom plůgi angela vidijo.

Světi Izidor je vsigdár rano stano, včasí zatem pa na kolena spadno i tak z gorěčov molitvov se zahválo G. Bogi za njegove dobrote, ka ga je občuvao v noči od vse nevarnosti; nigdár je tůdi ne pozábo Vsamogočemi darůvati vsa svoja dela, vse nevole, britkosti i vesělja, štera so tisti dén čakala na njega. — Da je svojo jůtrašnjo pobožnost domá lepo opravo, te je šo v cěrkev. V sv. Magdalene cěrkev je nájráj hodo, tam več sv. meš poslůšao i na vōre dugo gorěče molo. Njegova čista důša je napunjena bila z globokov, živov verov, z močnim vůpanjom i z gorěčov lůbėznostjov do Bogá. Nájevėše vesělje je najšo v tom, či si je z Bogom mogoego pogučávati. Ali hůdobni ki lůdje so se bojali cěrkvě i nepriátelje bili vsakoj molitvi i pobožnosti, rávno tei so najšli v njem dosta za ogovárjanje.

Smehali so se ž njega, ešče so njemi to na oči vrgli, ka záto hodi teliko v cěrkev, ár ga vtrága delati, — ka tam samo Bogi dén krádne, bole bi bilo, či bi tisti čas na poli delao. Ja ešče pri njegovom gospodári so gá obtožili, ka poleg vnogih molitev svoje dužnosti tá zamanjári. Njegov gospodar je pa vervao takšim gučam, ali naj bole ostro more proti njemi nastopiti, záto je sam šteo njega zapaziti.

Edno zajtro rano vōide za Izidorom na pole, naj poglédne, ka dela. Ali ka vidi? Sv. Izidor v cěrkví oprávla svojo pobožnost, tam kleči pred oltárom v gorěčoj molitvi. Na njivi pa dotečas dvá angela hodita za plůgom i tak oprávlata delo mesto Izidora, dokeč on ne oprávi svoje pobožnosti. — To videnje je tak prestrašilo gospodára, ka se včasí nazáj domo obrno i niti reči več ne pravo sv. Izidori za volo njegove pobožnosti.

#### 4. Skrbljivost pa boži blagoslov.

Svétomi Izidori je ne bila potrebna angelska pomoč, naj svoje delo more opraviti. Po molitvi se delo vzeo v roke. Ali kak je on delao? Vsi so se čüdivali nad njim, z kakšov močjov, priličnostjov i strpnostjov je oprávlao svoja naj žmetnejša dela. Na delo gledoč je sv. Izidor visoko prekosió vse polodelavci, ki so po delavnih dnévaj prti cérkvi niti ne glédali. On je pa k sv. meši hodo, pa delo záto tüdi vsigdár rédno opravo. Nigdár ne zaostao ž njim. Boži blagoslov je bio na njegovom deli, šteroga se v cérkvi sproso z goréčimi molitvami. — Nad delom se nigdár ne čemerio, nigdár ne psüvao. Da bi si to vnogi kršćeniki zapomlili! Pazlivo, pomali je stopao za plügom, či je orao, ali poleg kol, če se je kam pelao. Za volo Bogá je oprávlao vsa dela, štera je tüdi njemi darüvao za odpüšćenje grehov i slabosti. — I ovo, li je ne meo míra! Brezbožni lüdje so ne mogli trpeti i glédati njegovo pobožno življenje. — Záto so ga tožiti záčali páli pri njegovom gospodi, ka de veliki kvár meo i malo dohodkov, ár Izidor ne dela verno. Gospod záto na oči vrže Izidori, ka preveč dosta časa óbráča na molitev i božo slüžbo. Izidor je to vse mirovno pretrpo, na božo volo se nehao i vüpajoči se v njegovoj sprevidnosti je samo to odgovoro: Postüváni Gospod! Čákajmo samo do žétve, mo te že vidili, što je delao bole skrbljivo. Či na vaših njivah menje zrasté, kak na ovih drüгих, te mi slobodno z plače dolpotégnete svoj kvár.

Prišla je žétva. I glejte, njive, štere je Izidor obdelávao, so dosta več sáda prinesle, kak ovih njive, šteri so se posvetno obonášali, noč i dén delali-mantrali, da so se pa zpozábili z Onoga, ki da zrást njivam. Ali za istino nikaj ne bi bilo odvisno od božjega blagoslova? lšćimo obrvim králestvo bože, i te ovo drügo se nam vse prida. (Mátaj, 6, 93.)



## 5. Dobrosrčnost sv. Izidora do ljudih i stvárih.

Takšega skrbliivoga delavca, kak je bio sv. Izidor, je gospod dobro plačüvao, tak ka je Izidor poleg svojega poštenoga zaslüžka mogoči bio ne samo rédno živeti, nego tüdi obilno álmoštvo dati na vse kraje. Od njegove hiže je nišče ne šo nezadovolno s práznimi rokámi. Nájbole je rad meo siromáke, štere so drügi zavrgli i zametávali, njé je sprijao vsigdár z nájvékšov lübéznostjov. Z takšov zahválnostjov je vživao on tisti krüh, šteroga njemi je boži b'agoslov podelo. Njegovo dobrotlivo srcé i smileno obnášanje do sirmákov je bilo za njega kakti edna globoka vretina vnogih vrednost i zaslüžkov za nebesko králestvo.

Ali smileno srcé je meo on ne samo do svojega bližnjega, nego tüdi do vsakše stvári. Z celov vdanostjov je šteo spuniti reči sv. Düha, da pravičen človek se skrbi tüdi za svojo stvár. Neveren, brezbožen človek má nesmileno srcé. Z svojov voznov márhov se je vsigdár lepo djao, jo nigdár ne preveč mantrao. Ne je meo Izidor nikšega vesélja v bitji i mantranji stvárih.

Lübo je stvár za Bogá volo, kakti za svojega bližnjega je držao stvár tüdi i záto lübo. Ešče one stvari, štere so njemi na nikši hasek ne bile, so tüdi čütile njegovo dobrosrčnost. Edno zajtro se pelao v mlin. Velika zima je bila, zemla zmržnjena i z snegom nadebeli pokrita. Izidor kre poti po járkaj vnogo ptic zaglédne, štere so od zime, ali ešče bole od gláda vse trepetale. Njegovo dobro srcé se na smilenje gene. Odvéže eden žakeo pa teliko zrnja njim dol na lüča, ka so se ptice dobro nahranile. Za njim se pa pelao tüdi eden drügi človek v mlin, šteri ovárajoch, ka dela Izidor, se je záčao posmehavati ž njega, ka teliko silja tá kvári. Pa ka se zgodilo? Gđa sta melo domo pelala, Izidor je dosta več mele meo, kak ov človek, čiravno ka sta ednako mero silja

pelala v mlin, pa je Izidor te pticam ešče dosta dolzľučao. Svojega siná je tľudi večkřat opominao ino njemi na srcé zavezao, ka si z stvarjov náj vsigdár krotko dene. Pokázao njemi je božo ľubézen, štera se ešče za toga nájmenšega zemlskoga čřvá tľudi dobrovolno skrbi.

### 6. Za jákostnim živlenjom pride srečna smrt.

Svéti Izidor, té pobožen delavec, je do slednjega svojega zdihája hodo po poti poštenosti i jákosti. One grehe, v šterih so njegovi sorojaki tak jáko zakopani bili, kakti, nevoščenost, nezmernost, nezadovolnost, mrmranje proti svojim višesňjim i naprejpostávenim, je on samo po iméni poznao, mesta njim pa v svojem srci nigdár ne dáo. V krčmo je ne hodo; tožbe i právde je z nikim ne meo, ne je bio on socialist. Delo, kak dobro držinče, je vsigdár najšeo pri hiži. Či ne meo nikšega dela, te Bogá molo. Njive svojega gospodara je skrbľivo obdelávo. Nájbole pa je Ğ. Bogi slľužo, naj ednok tá k njemi more priti i ž njim, kakti z cilom svojega zemlskoga žitka, se more zjediniti. Veliko hrepenenje je meo po nebésah že tľu na zemli, záto so njegove oči vsigdár proti nébi bilé obrnjene. Želo si je smrt, ali ne záto, naj bi ga ona rešila zemlskoga trpljenja, toga se Izidor ne bojao, nego samo záto, náj bi se mogao kem prle z svojim ľublénim Odküpitelom zjediniti. Naprej je znao že povedati on dén i ono vľuro, gda smrt pride po njega. Svéto je bilo njegovo življenje i takša je bila tľudi njegova smrt. 60 let je bio star, gda ga je Ğ. Bog k sebi pozvao. Leta 1170-ga, mája 10-ga, je doségno nebesko bláženstvo. Po njegovoj smrti ešče njegov grob je počastio Ğ. Bog z vnogimi čľudami. Ill. Filip, španjski krao, šteri je na smrt obetežao, je pri njegovom grobi zadobo nazáj svoje zdrávjje. I to je bio tľudi eden zrok, ka je svétamaticérkev Izidora, toga pobožnoga polodelavca, med svetce prištelá.

Bár da bi nasledüvali i vsigdár pred očmi meli te lepi zgled naši polodelavci tüdi. Ž njegovoga življenja se naj navčijo, da či je ravno prosti njihov stáliš, li lejko v njem Bogi slüžijo, či samo ščéjo, pa tak ednok tüdi nebesko diko doségnejo.

### Zláti presveti za polodelavce.

Vsako leto vnogo lüdstva ide v Kálfornio zláto i srebro iskat i z tem dostakrát v nevarnost postávjijo svoje življenje. Jas vam tüdi zláto ponüjam, polodelavci, zláto, štero brez nevarnosti, brez zvünrédnoga dela lejko doségnete. I té drági kinč so oni dobri presveti, z šterimi si lejko te najvékši kinč správite, králestvo nebesko.

### Prvi zláti presvet.

(Ne pozábi nigdár, zakaj si na sveti.)

Že Svétopismo pávi, ka je G. Bog vse za svojo volo stvoro. Bogá lübiti, moliti i njemi slüžiti moremo (Mátaj 4, 10.) Záto je G. Bog človeka stvoro, naj njega spozna, lübi i njemi slüži i tak se zveliča. Teda si ne záto na sveti, ka bi si tü bogástvo správlao, naj zdrav bodeš, naj si bláženi tü na sveti, nego záto, naj Bogi slüžiš i tak se ednok zveličáš. Čerávnó bi neizmerne kinče meo tü na sveti, či bi zdrav bio vsigdár kak žalod, či bi od sunca svetlejšo diko meo na zemli, či bi plavao vu vsoj dobroti, ja ka bi ti vse to valálo, či bi ednok na veke mogoéo trpeti v pekli?!

Či bi pa takši siromák bio, kak je bio betežen Job, či bi te tak zametávali, kak najvékšega kódiša; či bi te mantrali i preganjali, kak najvékšega mantrnika; — da bi pa poleg toga svojo düšo rešo, — na veke bi bláženi bio. Na konci počí bič. Če konec dober, vse je dobro. Ne spozábi se z svojih slednjih del. Že v svojih mládih

letať, tem bole v starostí, misli vsigdár na to, ka ne boš na veke živo. Za krátek čas boš se ali v nebesaj veselio, ali v peklénskom ognji navek trpo. Ne bodi tak lehkomišleni, kak vnogi sojo, šteri nigdár na ov svet ne mislijo, ali ne rabijo ona sredstva, štera tá pelajo. Vendar ne bodi tak lehkomišleni! Kak bi si mogo to misliti, ka bi gda prišao v eden daléšnji váraš, či ednok neščes po onoj poti iti, štera tá pela! Pot, štera proti nébi pela, je pa sledéča:

Vari se greha. Samo greh te more z nebés vözapreti i v pekeo sünoti. Herb, dobiček, vživanje, veselje, poštenjé, so vse preslabe reči, ka bi nas mogle vekivečnoga bláženstva oropati. Zdrži desetere bože i petére cerkvene zapovedi, vse, brez razložka, verno, kak svéta maticerkev razlága i zapovedáva. Napredüj v krščánskih jákostaj: vu veri, vu vüpanji i v lübéznosti do Bogá i do svojega bližnjega, v poniznosti, v darovitnosti, v čistoči, v smilenosti, v zmernosti i v goréčnosti dobrih del.

Posvéti vsakši dén svojega življenja z dobrimi delami, z pobožnostjov, z veseljom i z ostrim zatajüvanjom. Po takšoj poti si lepe vrednosti zaslüžiš, štere vrednosti ti odprejo lepa nebésa. Ali lahko mi to práviš, ka bi ti včino to vse, či ne bi se ti vstávlala lastna slabost? Na to samo eden odgovor máš:

Moli, dosta moli ino hodi k svestvam. Z teh vrefin bodeš zajimao božo miloščo, z šterov premágaš vse svoje nasládnosti i sküšávanja, nateliko, da ešče vse peklénske hüde dühove bodeš mogoči od sébe stirati.

### **Drügi zláti presvet.**

(Nigdár te náj ne de sram zavolo tvojega stana.)

Polodelstvo je te prvi, nájbole naturalni i nájpotebnejši stan. Premišlávlj si malo od té pravice. Teda tvoj stáliš je te najprvejši stáliš. Sam Ů. Bog ga nastavo že

v paradížomi. Naši prvi roditelje so polodelavci bili. (Mojz. 2, 15.) Ljudje, šteri so v prvih 3000 letah živeli, so se navékové tūdi z polodelstvom brigali. I to lahko právimo od patriárkov i prorokov. Tebé bi pa sram bilo, ka si prosti polodelavec?

Stan polodelavca je nájbole zahválni stan. Zgledni se okoli! Ka vidiš? Sive gore, zeléne doline, pole i tráv-nike. Vsake vrste rastline nájdeš na njih i vnogovrstne stvari. Ali te to ne veseli, si ne na tom, ka bi zrást pripomogeo?

Protí naturi bi pregrešili, či bi se brez čútja vkraj obrnoli od njih. Polodelski stáliš je teda prvi i nájpřed-njejši stáliš národa človečanskoga. Čeden človek se záto ne de sramúvao za volo njega.

Zednim je tūdi te nájpotrebnejši stan. Skrbeti se za živež sebi i stvári je ta najvékša dužnost človeka. Živeti pa samo tak moremo, či mámo k tomi potrebne reči. I té reči nam što drūgi správi, kak polodelavec. — Krūh, meso, mleko sád itd. vse z kmečke roké pride na trg. Či ne bi bilo kmeta, ne bi mogli biti rokodelavci ali meštri pa tūdi vučeni, podšolani ljudje tūdi ne. Vsi bi od gláda sprejšli. Vsakovrstni ljudje so od kmeta odvisni. Záto bi vsaki človek mogeo před kmetom kranščák zdignoti; nájbole pa ti sam, ka si polodelavec, računaj sebé med blážene, ka lahko zemlo obdelavlaš. Nájdejo se tūdi ljudje, ki ne poštūjejo polodelavca tak, kak bi se dostájalo, ki to imé, »paver,« samo z božnim nakanemjom vzemejo na svoja vūsta. Z tém iménom njihovo preprostost i navučenost ščéjo znamenúvati, da pa dostakrát samo svojo krátko pamet i nevučenost pokažejo. Istina, ka je kmečki človek bole prosti, kak gospod, pa má svoje falinge tūdi, da pa té falinge lahko sleče, pa bodite tūdi na tam, ka te se vsigdár pošteno i čedno obnášali kam koli pridete; bodite krotki v guči, ne zagánjajte krika, ne derite se kak či bi ov drūgi glūhi bio, s kem

gučite. Te vidili, ka do vas vsešérom poštüvali i ne de se nišče norca delao z vašega stálisha. Po takšem se tmične stráni vašega stališa zaistino skrijejo i tem bole dobre stráni se odkrijejo pa te v takšem poštenji stáli, kakše si popravici lahko želite poleg vašega stáliša.

### Tretji presvet.

(Lübi svoj stan.)

Polodelavec, či za drügo ne, samo záto more svoj stán lübiti, ár je nájpleshi, nájbol zdravejši med vsemi stáni. Pogledni samo váraške lüdi, gde se držijo, v kakših tmičnih, voskih vulicaj, vnogi globoko odspodi v pivničkih ramaj, v málih hižičkah i tam notri dostakrát več lüdih dela svojo meštirjo.

Polodelavec pa — v slobodnoj naturi, pod lepov sivov nebov kre lepih dolin se zdržávlé, gde vsešérom lepo drevje, vsevrstne rastline, krasne rože razveseljávléjo človeka. Kak prebláženo se smehé dol na nas to blágo sunce po dnévi, da vsakšo stvár razveseli, po noči pa što bi mogeo popisati lepoto bledoga meseca i jezéro-jezérnih miglajočih zvezdic! Polodelavca ešče med njegovim delom razveseljávléjo nebeske vtičice z svojimi nedužnimi pesmami. Odpri samo oči, pa boš vido lepote cele narave, štera se okoli tebé razpüščáva. Zaistino to najvékše pomenjkanje pa gladü nigdár ne trbe po vesnicah iskati. Vu hválevrednoj obilnosti nájdeš v kmečkoj hiži vsigdár živež, iz štere obilnosti siromáki tüdi dobijo svoj del, ár je dobrega polodelca srcé vsigdár smileno do siromáka.

Pa s koj živéjo váraški lüdje, či ne s pova vesničkih lüdih! Samo ka tisti samo ono dobijo, ka je tem više, prek mere ka májo, tisto pošlejo vu váraš. Pa po tem bi se ešče najšeo človek, ki bi pávra zametávaeo ali odürjávaeo?

Polje ti vesélje pontüja. Delo kmečko je zdravo, kmet

žive prosto i je z málim zadovolen. Kakše je pa váraško lústvo? Kak bleđi, betěžni, slabi, gingavi so, šteri se niti primeriti ne dájo zdravoj deci edne vesnice! — Zdrava krv hodi po njihovih žilaj, močni na telo i dūšo gledoč so poledelci. Stanovniki várašov bi sprejti mogli, či njim vesnički ne bi šli na pomoč.

Vidiš, to so lepote i vrednošti tvojega prostoga stáliša, štere nanč prav ne poznaš i ne moreš se Bogi za nje zahváliti. Lübi záto svoj stan i poštūj ga, za veliko ga drži i daj hválo Ů. Bogi, ka si se za polodelavca narodo.

### Štrti presvet.

(Drži v poštenji svoj stan.)

Poštenje ide onomi stáliši, šteri je na pomoč človeki, da more svoj cio doségnoti, to je v nebésa priti. Pa kmečki stan je takši. Zvūn samostanskoga ali dūhovniškoga življenja nega stáliša, v šterom bi človek ležej spunjávo svoje dūševne dužnosti, pobožnosti, kak rávno v pole-delskom. Ne smemo záto praviti, ka po varašáj, ali pa v delavnicah nega pobožnih lūdih; kaj ne bi! Najdejo se záto tam tūdi dobri, bogábojéči kršćeniki, ali samo si premislimo, keliko je tam nevernih lūdih, ki Bogá neščejo poznati, ki se norca delajo z kršćánske vere, pregánjajo dobre, pobožne kršćenike. Kaj teškoga je med takšim národom dober ostáti, teško, ka človek ne bi postao mláčen vu veri i ne bi zámétávo pomali svoje pobožnosti. Celo nači je na vesnici. Tam vera dosta globše spūsti korenje v mlada srca, vékša pobožnost kralūje, ne vidi teliko grešnih prilik, nevernost, či se li nájde, ne vūpa na svetlo, nego po tmici se skrivle, deca se ne spáčijo tak včasí od brezbožnih lūdih; na mladino pa pázi vsigdár skrblivo oko starišov. Cela družina vkūper dela na poli, i med njimi se kakši božni, nesnažni guči ne dopūstijo. Menje lústva jeste, dūhovnik skoro vsakšega

po iméni pozna i tak vsigdár má priliko njé v veri podvčiti, k jákostom privaditi i je opominati, naj ne pridejo samo po nedelaj i svétkaj, nego túdi delavne dni včási v cérkev k svétoji meši. K gostoj spovedi, k sv. prečiščavanji ešče večkrát prihájajo te bole goréče dūše: Lepe krščanske návade so ešče itak v gordržánji. I da práva goréčnost do Bogá zato v srcah pávrov ešče itak nájbole gori, záto tě stáliš dá túdi nájveč dūhovnikov sv. Matericerkvi. Sini njegovi se radi podája na dūhovniški stan. Oj keliko lūdih more trpeti v pékli, keliko jih toči britke skuzé, ka so vu váraši mogli živeti, gde so na vékše samo grešne prilike vidili i v takših grehaj túdi živeli.

Či hūdi dūh po varašáj za pekel, angeo Gospodnov po vesnicah má za nebésa obilno žétvo. Poštūj záto vsigdár svoj kmički stan, šteri je obilna vretina tvojega častnoga i večnoga bláženstva. Bodi pobožen, bodi bogábojčči, ve okoli tebé te vsakša okolščina na to opomina, vsešérom vidiš lepe zgléde, teliko pomoči, teliko prilike máš na to, ka G. Bogi vsigdár lahko goréče slūžiš i tak se skrbiš za svojo nemrtelno dūšo, naj se ednok odprejo pred njov vráta nebeska.

### **Péti presvet.**

(Ne bodi gospodcki kmet.)

Jeli, drági čtevec, dobro poznaš črvá; kaj pa ne bi, ve ga vidiš vnogokrát.

Jesto polodelci, kí ne lūbijo k svojemi stáliši spodobne poniznosti; sebé za nikaj vékšega držijo od ovih drūgih. Med gospodo se računajo; tak gučijo kak gospoda; tak se obláčijo, kak gospoda; po gospodckom jejo, po gospodskom se vozijo i potūjejo; deco svojo v višise šole dájo, kak gospoda. To prevzétno njihovo obonášanje ne shája z dobroga dūha, pa túdi na dobro ne pela.



Takši pávri redko doségnejo svoj cio. Gospoda je ne vzemejo med sébe, ali či je vzemejo, samo dotečas, dokeč do njim meli s koj plačüvati, sledkar je zavržejo, kak pávre i nanč glédati ne do šteli na njé. Ej, keliko bi vam jih znao povedati, ki so gospodstvo »špilali,« dokeč njim je šlo, jüžine i goščenja so dávali nigda, ali pogledni je zdaj, kam so prišli! Na drüghih lüdih smilenost so nevézani, drügi je morejo zdaj hraniti. Čedno si premišlávaó tisti polodelavec, ki je to pravo, ka več valá dobro njivo meti, kak pa lepo hižo. Ne pozábimo, ka takše loško gospodstvo je drágo, velike stroške potrebüje, štere kmet, naj má keliko stéč, dugo prenášati ne more. V dug se zakopa. Poniznosti pa teliko nega v njem, ka bi se mogao odpovedati lagooni návadi i svoje gospodske továřiše zapüstiti. Kaj bi pravli od njega, kakši ogovor bi bio za njega, či več ne bi šó v njihovo drüštvo? Či že ednok tak visiko začno, zdaj že more do konca vódržati. Pa starinska istina, ka ki visiko leti, globoka séde. Dug rasté od dnéva do dnéva i na slednje gospodarstvo na boben pride. Gospodski kmet zaman čáka boži blagoslov, ár »Bog gizdávim vsigdár proti stoji, poniznim pa miloščo dá.« (Jakob 4, 6.) Gospodni Bog je vsigdár neprijáteo gizdavim lüdem i tak globoko poniža njé, kak visiko so šteli oni sébé nesti. Glédaj na to, ka bodeš vsigdár brez dugá, premožen i v nikšem deli pomenjkanje nej trpéči kmet, na šteroga Bog vsigdár z lüblenimi očmi gléda z nebés i šteri má tüdi pred ljüdmí postenjé. Ali ka? Náj ne šolárim svoje decé, či májo na to volo i sam mogoči? Ne, to ti nišče ne právi i ne bráni tüdi; včini, či si samo mogoči. Eden dober dühovnik ali edna nuna je vsigdár část ednoj kmečkoj hiži. Da pa či so ali deca ne za to prilična, ali si ti ne mogoči za volo kakšega koli zroka, te bole naj domá ostánejo tvoja deca za poštene polodelavce; to de njim na vékši teloven i düšéven hasek.

### Šesti presvet.

(Ne bodi zemelski črv.)

Dobro poznaš črvá, ve ga gdale vidiš vu vlažnoj zemli. Črv na svet ne pride; v zemli živé, v zemli se gible, je, spi i na slednje v zemli prejde. Zviin zemlé ne pozna nikaj, nema nikaj, ne išče nikaj. Žalostno, ka so ništerni kmetje tudi k tomi črvi spodobni. Tei tudi samo na zemlo mislijo, od zemlé si gučijo i tak v zemleobdelávanji se na slednje dol potrošijo. Njihovo jedino želenje je to, kak bi si nájveč zemlé mogli spraviti. Zemla je njihova prva i slednja misel. Že zajtra rano zadremano bežijo na njive, naj se tam do večéra ves dolzdelajo i morijo. Za zemlo živéjo ino merjéjo i na slednje njim tudi samo malo zemlé dojde, štera njim grob zakrije.

Lübi moj, zmisli si, ka ti nišče ne zameri, či ti poštüješ ono zemlo, štera ti krüh dá; či ti dobro ščéš obdelati ono zemlo, štera je potrebna tebi i tvojoj deci na obdržanje tvojega žitka. Samo ka mero trbe držati, mero v vsem deli. Na drügo si tudi moreš misliti, drügo tudi moreš lübiti i delati, drügi cio tudi máš, za šteroga se skrbeti i vojüvati moreš. Premisli si samo, ka pride vse s toga. Ti si ne samo polodelavec, nego tudi človek, záto dobro moreš znati, lübiti i činiti vsa ona, štera kak človek razumiš i na štera si pozváni. Ti tudi tak moreš delati, gučati ino se obnášati, kak to pri drüгих čednih i dobrih lüdih vidiš. Máš dobre prijátele, šterih življenje lahko nasledüješ i njihove dobre namena z celov močjov lahko pripomóreš. Ti si kotriga edne velike družine, záto moreš poznati drüge tudi i preglejüvati kak njim kaj ide; ešče pokojnim moreš na pomoč idti. Ti si ne samo polodelavec, nego krščenik tudi. Záto moreš kršćanske pravice dobro poznati, svoje kršćanske dužnosti nigdár ne z očih püstiti. V kršćanskih jákostaj se moreš vaditi i v dobrih delaj napredüvati. Pa da si kotriga od

Jezuša Kristuša nastávlenuj sv. matericérkvi, to matercérkev si dužen poštvuvati i lübiti; njéne návuke poznati, njenim zapovedam pokoren bití, njéno vero razširjavati i za njo moliti.

Obdelávaj záto skrbljivo svojo zemlo, ali vári si toga, ka bi samo za zemlo živo, ka bi samo v zemli meo svoje veselje. Na drüge svoje dužnosti si tüdi misli; celi člvovek bodi, celi krščenik bodi; čini ono, ka je pred Bogom prijetno, tebi i tvojemü bližnjemü pa hasnovito.

### Sédmi presvet.

(Ne bodi razsipni.)

Či boš razsipni, okradneš samogasebé pa svojo družina i tak pregrešiš proti sédmoj zapovedi. Dobro si premisli, ka razsipnost ne samo norija, nego tüdi hüdobija i greh. Zakaj si dobo od Bogá vse svoje premoženje? Ali ne záto, naj bi sebé i svojo držino mogao pošteno preživiti; ka pa više, tisto pa na siromáke dati ali na drüge dobre namene obrnoti? Ne pozábi, ka za prihodnost tvoje decé se tüdi moreš skrbeti. Ne pravi, ka naj tak živéjo, naj se tak skrbijo i mantrájo, kak si ti mogeo činiti. To je nespameten, kaštige vreden zgovor. Ki deco májo, je düšnavest véže, ka naj se skrbijo za njé i njim nikši del naj nehájo. Ki to ne včinijo, do ednok strašen račun mogli dati pred G. Bogom za svojo deco, štero je On njim na obrambo zavüpaó, i štero deco de ednok tüdi terjao i proso nazáj od njih.

Krščánski roditelje ne smejo zaprávlati svoje vrednosti po nerédnom, razpüščenom življenji, ali najbole se morejo varvati nezmernosti. Potrata je naime eden največši neprijáteo našega zemelskoga bláženstva i pot rédi tüdi večnomü skvarjenji. — Preveč dobro življenje dol nesé vrednost, kvári hižno bláženstvo, podkáple domáči mir, kráti zdrávje, škodi na poštenji, v vnoge velike grehe

nesé človeka, po smrti ga pa v pekeo správi, gde niti z ednov kaplov vodé ne de mogeo pogasiti svoje dūševne i telovne žéje. Ali da strašna nasládnost je to! Kí má nágib na pijančivanje, naj se li daleč ogne krčmé, naj se ogible vsakše prilike, naj bode domá, ali indri, štera ga na to napeláva. Ne ga proti tomi drūge pomoči, kak goréča molitev; dosta náj moli, pogostoma pohája svestva, naj si tak od G. Bogá more moč sprostiti, ka de proti mogao státi svojoj slabosti ino obládati svojo nasládnost. Kém vékša je slabost, tem bole ostro more proti njoj gorstopiti.

Tak z čednov krščánskov zmernostjov vživli zemelske dobrote, štere si od Bogá dobo. Boži blagoslov de te sprevájao povsod, ne vdárijó na boben tvojega imanja, nego si ga ešče več spraviš. Deca i tvoj odvedek de pa v molitvi i časti držao tvoj spomin.

### **Osmi presvet.**

(Obvari si mír.)

Gda človek z ednoga brega doligléda na vesnico, podoba mirū stoji pred njegovmi očmi. Tiste hižičke, štere vidi, tak mírno stojijo edna poleg drūge z svojimi ogradmi, tak mirovno se spravljajo edna za drūgov okoli hiže míra, okoli cérkvi. Samo ka to vse človek na odzvūnaj vidi. Poglednimo samo notri. O ka nájdemo tam največkrát! Strašno nemirovčino, veliko neprijátelstvo. Té družine, štere v teh na oči gledoč mirnih, tihih hižaj prebivajo, kelikokrat v nájvékšoj sváji živéjo. Celi boj divjá med njimi. Ka je zrok? Strašna nevoščenost. Či šteromi malo bole slūži sreča, či si malo povékša svoje imánje, malo več zemlé si pripraví, hižo lepo vréd správi, te sosed že ne more spati od nevoščenosti, v ednoj žlici vodé bi ga vtopo, či bi ga mogeo; pred drūgimi ga zača dolnósiti, ogovárjati, ogrizávati, krivo soditi. Te si že

išče nikši zrok, kak bi se mogao ž njim svaditi, pred svojov hižov ga začne šáliti, na vulici se v njega smeče, v krčmi ga pa že záča preklinjati i psüvati. Jeli, kak ne lepo obnášanje je to! Te pa naslednje si človek nikaj ne de smeo spraviti záto, ka se to sosedi ne vidi? Nevoščenosť je glávni greh, šteroga neskončano pravičen Bog vsigdár strašno kaštiga. — Lübi svojega bližnjega; rad bodi, či njemi dobro ide, tak či bi se tvoje gospodarstvo povekšávalo. Ali či ti što kvár včini, te boš njemi zatoga volo neprijáteo? Ne smeš, to je ne boža zapoved! Sam Jezus Kristus, ki de nas ednok sodo, je pravo, naj ljubimo svoje neprijátele, činimo dobro z onimi, ki nas odürjávlejo. (Luk. 6. 27.) V zdašnjem časi je dosta fiškálišov. Bogata gospoda so to; ali z koj so se obogatili? Na vékše z pávrov, šteri se tak radi tožijo, ž njihovih siromaških krajcarov, štere so si po krvávom zaslužili. Keliko lepi vrednost je preminjávalo svoje imajitele zavolo právd, keliko jih je pa prišlo na nikoj! Da bi se že bár ednok predramo z svojega globokoga srca i sprevido, ka ta nájslabejša pogodba je li več vredna, kak pa duga právda. Ober vsega pa drži vsigdár v svojoj glávi to najvékšo zapoved: Lübi Ğ. Bogá ober vsega, bližnjega svojega pa kak samogasebé. To je, kaj bi rad bio, naj bližnji tebi včini, tisto i ti čini njemi. Či boš tak delao, te bodeš odebráni med one blážene, od šterih Svetopismo právi: Bláženi so mirovni, ár se za sine bože bodo zváli. (Mátaj 5, 9.)

### Devéti presvet.

(Bodi pošteni.)

Preželno delo je, naj nepoštenosť ne püsti korenjá v srcah poledelavcov. To nanč nikák ne bi vervao, ka sojo lüdje, ki krádnejo eden drügomi zemlo. Pa skořo v vsakšoj vési se godi to pri oránji i meri mej. Dosta se jih bole čüti, či malo, kakšo brazdico, more od sosedo-



Svėti Izidor, patron poledelavcov z svojov svetov tovarišicov.  
V ozadji se vidi angel, ki plüži mesto svetnika, kda je té poleg  
Bože vole mogo Jezüša v najsvetejšem oltarskom Svestvi moliti.  
God sv. Izidora se obhaja Maja 15-ga.

voga v kraj vrezati. Ve pa proti tomi so mejé i količje notri nabiti, pravi lahko što. Istina, so meje i količi notri nabiti, ali keliko jih na mesti ostáne? ne porine ga morebit vsigdár malo dale? ne lüči ga vö i mesto zakopa lepo, naj se napozna, gde je bio? ne preorje mejé dostakrát? Vidite, to je greh i hüdobija. Tá zemla je vkrádjena, ka na njoj rasté je vkrádjeno. Pa či merje prvi tat, odvetek njegov dale krádne. Ali kak dugo de trpelo to? Ka de pravo k tomi neskončano pravičen Bog? Kak nesmileno de ednok kaštigao to hüdobijo. Kmeti, premislite si dobro to, i zdržte VII. božo zapoved, štera nam prepovedáva poželenje drugoga imánja ino nevoščenost, pa nam na srcé véže, naj dámo vsakšemi, ka je njegovo, z svojim pa náj zadovolni bodemo.

Vnogi pa ešče na semji krádne. Kak? Tak, ka fališno, betežno márše odá. Vsakši je ne vučeni kúpec, ne pozna dobro máršeta. A tržec pa vse za dobro ščé odati, čirávno stvár zná biti falingo má. Ja ešče prisega, zakunjávlé se, ka to márše nikše falinge nema, kaj, pa dobro zna, ka je tū za falinge. Stvár drágo odá, domá se pa te hváli, ka on kak dober tržec, kak drágo je odao svojo betežno kravo. Ali što má z toga kvár, koga si znoro? Ne drugoga, kak sebé nájbole, ár si si na düši včino veliki kvár. Vsakše svoje delo tak ravnaj, ka za tébe dobro vö spadne, bližnjemi pa tūdi kvára ne včiniš. Tak de vse vrédi. Ešče edno.

Spoved je ne zadosta, ka bi se ti greh pa kvár odpüsto, nego potrebno je včinjeni kvár popraviti, vkrádjeno blago povrnoti; či nemaš močne vole povrnoti, ti spoved nikaj ne valá. O nesrečna sleparija! Za edno grüdo zemlé, za edno márše na vek v pékli trpeti! Pa je to vredno? V pékli bodoči bi pa celi svet rádi tá dáli, naj bi se samo mogli tam odnet osloboditi; ti pa za takše mále reči volo ščéš tá pridti?

Zdaj se skrbte, drági krščeniki, za vaše düše, dokeč čas máte, sledkar de zná biti že prekesno.

### Deséti presvet.

(Premisli si, na koj te opominajo stvarjenja.)

Gospodni Bog ne guči k nam samo po dühovnikaj, po naši roditelaj, po drüghih dobrih lüdeh, nego dostakrát tüdi po stvarjenjaj. K kmečkomi lüdstvi guči na priliko po oni rečah, štera so okoli njega, med šterimi ono živé. Da bi bár poslušalo na njé. Lepa néba nad polodelavcom naj opomina njega, ka je on ne za zemlo, za té svet stvorjeni, ka nema tü stálnoga mesta, nego edno drügo mesto čáka na njega, v edno lepšo domovino lahko pride, či de zaistino kak dober krščenic živo. Na sprotoletje vsakovrstne rastline i rože neskončano božo sprevidnost dičijo i hválijo z svojov lepotov. V jesén žuto listje, štero dol z drevja káple, nam to glási, ka vse miné, vse je nestalno na tom sveti. Škorjanček, kda se zajtra rano proti nébi zdigne, z svojov pesmicov G. Bogá šché dičiti, njemi hválo spevle i na to prisiljáva tüdi človeka. Drevje, cvetje, sád i vsakojáčke drüge rastline so vse kakti znamenja bože dobrote i smilenosti. Vse to je živi glás, opominanje, presvet i včenjé? O lepa predga nature, o lepo opominanje rastlin! Ništerni človek zaistino vidi, čüje i v pamet vzeme to vse; ali keliko jih ešče slepih i glühih, šteri to nikaj ne razumijo; skoro celo leto se pod milov nébov zdržavlejo, pa li ne vzemejo v pamet, kak lepo njim predgajo boža stvarjenja. Spodobni so takši lüdje k poganskim bolvanom, od šterih to právi pesmar v svetom pismi, ka májo oči, pa ne vidijo; májo vüha, pa ne čüjejo. (Psat. 113.) Ništeřni paver je slepi, ali samo za nebeska; a za zemelska dela, za kakši máli dobiček se šče spoklati, nema mira noč i dén, naj samo möre tisto doségnoti, ka njegova natura žele. Lübi prijáteo, ne bodi ti takši, ne računaj sebé med té nesrécne, bole nasledüj reč božo ino zglede svetnikov. Svéti Alfonz právi, ka je G. Bog z lübéznosti



do tebe dosta stvarjenja na svet pozvao, naj bi tá tebé opominala na ono lübézen, štero si ti dužen do njega. Světi Augustin pa právi: néba, zemla i vsa stvarjenja proti meni kričijo, ka Bogá morem lübiti. Gda je sv. Augustin sunce, mesec, zvezde, goré i vodine zagledno, tak se njemi je vidilo, kak da bi to vse proti njemi kričalo: O Augustin, lübi Bogá, ve te za svojo volo stvoro, naj njega lübiš. Imeniten Rance opat, šteri je trapistov réd nastavo, je vsigdár zdihávaeo, gda je bregé i doline, vretine i rože ovávaeo, ka ga té vsigdár tožijo, da ne lübi zadosta Bogá. Světa Treza se tüdi včasí-včasí tožila, ka njoj boža stvarjenja njéno nezahválnoš do Ć. Bogá na oči mečejo. — Paciška sv. Magdalena je pa vsigdár, gda je kakšo lepo rožo kjer zaglednola, ali na kakši lepi sád so njoj spadnole oči, skriknola: Gospodni Bog je od vekoma dokončao, ka stvari té rože i té sád, naj njega lübitim.

### Edenájseti presvet.

(Posvěti nedelo.)

Či eden polodelavec celi tjeden skrbliivo dela, trüden gráta. Potreben njemi eden dén, šteroga si malo vpočiné, i novo moč správi. V nedelo more počivati delavec, či ščé v pondelek z novov močjov v delo stopiti. Rávnno tak je z düšov tüdi. Či se človek šest dni samo za zemelska skrbi, lübézen do Bogá de pomali ménjša gračüvala, ogenj goréčnosti do vere de pomali tüdi vgašüvaeo. Zemelska poželenja, posvetne reči do kralüvale ž njegovim dühom. Potrebno je včasí té düh goréčnosti v sebi ponoviti, naj düša v dobrom stálna bode, naj se do smrti zná močno vojüvati za svoj večni cio. Za to smo dobili od Ć. Bogá nedelo, naj se ponovimo v dühi. Na té dén moreš biti celi krščenik; sveti si slüžo celi tjeden, zdaj boži sluga postani! Či si med vsakdanešnjim delom

znábiti zgūbo božo miloščo, ali mláčen postano, tak v nedelo se ti srcé znova náj napuni z tolažbov i svetlostjov sv. milošče, ka boš prišestni tjedn proti mogeo státi posvetnoma i grešnomi mišlenji.

Ali naj se to more zgoditi, je dužen polodelavec tūdi svoje pobōžnosti oprávlati i nedelo za svojo dūšo posvetiti. Ali keliko se jih moti v tom dugovánji! Ništerni rávno nedelo oskrunijo nájbole. V hūdoga dūhá hiži, v krčmi krádnejo Bogi posvečeni dén; tak v hūdobiji omočeni začnejo tjedn novi grehov. Zaistino je to nájbole varna pot proti pékli. Dober krščenik ne prežive nedele za to, ka bi te greh delao. V cérkev ide i tam pobožno pošlūša sv. mešo i reč božo. Nedele odvečarek je tūdi ne zato, kabi se te okoli klantivao po licitácijaj hodo; žalostno, ka pri nas návadno vsigdár v nedelo odvečera se kaj vōdávle, štero se tūdi ne bi smelo goditi, ár tam dostakrát svája, kreg nastáne, psūje se, božni guči se gučijo i tak se nedela, Bogi posvečeni dén oskruni. Domo pa te pá ne morejo tak idti, ka malo v krčmo ne bi poglednoli, što tam jé, ali kaj se godi. Spomeni se, da svétke posvetiš! Tak te ne samo pol nedele, ali samo edno ali dve vōri, nego celi dén se more posvetiti. K večernici pa k návuki je tūdi jáko potrebno iti vsakšemi krščeniki, tam vendar kaj dobroga čūje pa se navči. Domá si pa kakšo dobro knigo vzemi v roke, čtenjé rodi veliki hasek; ki dosta čté, de dosta znao, štero drūgi ne do znali. Ali pohodi tak v nedelo odvečara malo cintor. Tam ti dobra mišlenja prido na pamet, štera do te nazáj držala od greha. Tam bo ednok tvoje mesto tūdi, tam boš mogeo počivati. Gda? Zná biti že za dvá dni. Vsigdár krédi bodite... ne vete ni vōre, ni dnéva... Betéžnike, šferi tūdi skoro vsigdár so v vési, tūdi lahko pohodiš. Delo smilenosti tak včiniš! Dobro si zapiši v srcé: V nedelo naj telo počivle ino dūša dela. Nedela je delaven dén dūše.

## Dvanájseti presvet.

(Réd krščánskoga človeka.)

Gde nega réda, tam nega níkšega haska. Réd je dūša vsakšemi deli. Pri hiži, pri gospodarstvu naj delo má kakši hasek, je potreben réd. To si vsakši čeden človek zná premisliti. Rávnó tak je v dūševnom túdi; či ščémo kakše napredüvanje doségnoti z našim delom i trüdom, réd moremo držati. Poleg réda more iti tisto túdi, ka smo dužni G. Bogi i našoj dūši. Gledajmo samo, kakda to bo. Vsakši dén v návadnoj vöri stani gori, včasi se poškropi z blagoslovljenov vodov; da si se že gorispravo, te poklekni pred križ ali pred kakšo sv. podobó ali kep, pa tam opravi lepo svojo jütrášnje molitev. Ve znáš sam po sebi, ka takša molitev, štero pobežečki oprávlaš, ne valá dosta i ne more biti prijétna pred Bogom. Ne pozábi zajtra obüditi v sebi dober namen, z šterim celo svoje delo Bogi na čast posvetiš. Zajtra, poldné i večér zmoli lepo »Angeo Gospodnov...« Či si mogoči, poslüšaj svéto mešo delaven dén túdi včási. Nasledüj tak zgled bogabojéčega Joba, šteri je poleg svojega vnogoga dela vsaki zajtro prikázao Bogi áldov. Pa je svéta meša kelíko vékša, svetejša, i kelíko več blagoslovov deleča daritev, kak so bili áldovi stároga zákona! Či kakše vékše, žmetnejše delo si vzemeš naprej, pravi v svojem srci: O moj Bog, to delo ti darüjem za zadoščenje za svoje grehe, z šterimi sam te telikokrat razžálo, naj se morem rešiti purgatoriuma. Či mimo križa ali cérkvi ideš, naj te ne de vtrága krščák odzdignóti ino se pokloniti; rávnó tak i pred starejšimi spomenivši se z rečih Jezušovih: Šteri se sramüje mené i mojih rečih, tistoga bom se jaz túdi sramüvao na sodni dén. (Luk. 9, 26.)

Z poštenjom pozdravi vsigdár svoje dühovnike, pa drüge lüdi túdi, s tem pozdravljenjom, k šteromi so túdi

odpústki prikapčeni: Hváljen bodi Jezuš Kristus. Rédno moli Bogá pred jelom i po jeli. Či te kakša nesreča, ali kakši špot dojde, odketštéč pride, ne čemeri se, ne psúj, ne preklinjaj, nego pravi ponizno: Gospod, naj bode tvoja svéta vola. — Nepotrepežlivost premágaj z molitvov; vrednosti, štere si zaslúžiš z takšimi poskušnjami, ne lúči vkraj od sébe. Či kakše brezbožne, neverne, nesramne guče čúješ, čini tak, kak či jih ne bi čúo ali jih ne bi razmo, pa guč na drúgo obrni. — V skúšávanji zovi goréče na pomoč presvéto Imé Jezusovo i Marijino, ali kakšo málo molitvico se navči, kakši krátki zdiháj, kaj de ti vsigdár na pomoč proti skúšávanji. Če pa zadosta časa máš, moli sv. rožnivenec. Lepa i hasnovita molitev je. Večér klečéč oprávlaj svojo večerášnjo pobožnost. Stem dokončaj dén. Večér lahko duže moliš, kak zajtra, ár te ne sili nikše delo. Ne pústi glavé svoje na počinek, pred bi vse svoje dužnosti, štere máš, dovršo. Tak de ti vsakši dén eden stopáj proti nebésam. Zdaj včasi se nakani, ka odségamáo boš tak živo.

### Trinájseti presvet.

(Oprávlaj dobra dela.)

Ki žétvo šcé meti, on more prlé sejati. Kem bolše je bilo sejanje, tem obilnejša de túdi žétva. Či na konci toga življenja obilen del šcéš meti z nebeske žétve, te se skrbeti moreš, pa dobro glédati, ka sejanje tvojih dobrih det tú na sveti ne de zobstonsko. Nájprvejše tehdo bri del je vredno sprijemanje svestev, nájbole svestva pokore ino oltárskoga. Kem večkrát i kem bole vredno so vdeležiš teh svestv, tem več si vreden pred G. Bogom, tem več milošče dobiš, i tem vékši nájem si zaslúžiš. Od štirikrát menje že samo mláčne dúše hodijo k sv. povedi. Nájmenje štirikrát, vsakši četrt (frtao) leta konči ednok pristopi k spovedi i k obhajili, stem li posvetis vsakši del

leta: sprotoletje, leto, jesén i zimo. To lahko včiniš na kakši vékši svétek, ali na priliko tam so vsakši četrt leta kvatri, jáko dobro bo, či konči te opráviš svoje dúševne dužnosti. Bodi túdi zvesta kotriga oni drústev, v štera si stopo; s tem pokážeš svojo vernost do Bogá ino lúbézen do svojega bližnjega i zvün toga nájem obilen dobiš ednok od G. Bogá. Včasí-včasí túdi lahko ideš kam na kakšo božo pot. Svéta, romarska mesta túbi jáko okrepijo tvojo dúšo. Posvéti túdi tvoj rojstni, krstni dén; z goréčov molitvov daj G. Bogi hválo. Dobre cile podpiraj z penezi na keliko si mogoči, siromáke nadeljavli z miloščinov. Blázeni so smileni, ár oni smilenje nájdejo. (Mátaj 5, 7.) Odebéranja državni poslanikov (követov) se vdeleži, ali svoj glas, glédaj dobro, na koga dáš, jeli je dober katoličánski človek ali ne. Z tem polodelavci vno-gim nevolam lahko napravijo konec pa podpirajo túdi sv. matercérkev. Či te pa pri občini kakša čést dojde, tisto verno spunjavli poleg tvoje dúšnevesti, ár boš ednok račun mogao dati.

\* \* \*

Pride čas, da boš tú mogočo povrči té svet. Kaj de ti valálo te vse tvoje zemelsko premoženje? Nikaj. Za dúšo se skrbi. Ka valá človeki, či li celi svet dobi, če svojo dúšo pogübi. O človek, reši si dúšo! Za to se skrbi, za to edno delaj, naj moreš ednok svojo dúšo rešiti vekivečnoga skvarjenjá. Priplávlaj se na skrádno vöro, ár ne vete ni vöre, ni dnéva... záto vsigdár krédi bodite. Poskrbi se túdi že v svojem življenji, ka pa smrti končibár vsakše leto edna ali dve sv. meši se oprávi za tébe. Či se ti sam ne poskrbiš zato, tem menje drügi, keliko štéč si njim spravo, keliko-stéč si njim neháo, spozábijo se z tebé. Za svojo dúšo se nišče nigdár ne more preveč skrbeti.

*Z vogrskoga B. A.*

## DÁR ZMÁGE.

Že dugo je vihér sküšnjáve,  
Strasti divjao;  
I v düši je nevihta bila;  
Pa ládja skoro bi življenja  
V prepád pogübe se vtopila!  
— V nevarnosti toj pogüblenja  
Skričím: Marija!  
I glej! — Nevihta potihnola,  
Pogübe ládja se resla,  
V düši kraljüje nájslájši mir.

*Ivo.*



## List za deco.

**„Sladkomi Jezuší ščém nekaj praviti.“**

(Z madjarskoga: Kološša Jožef.)

Gda je paciška svéta Magdalena ešče mala deklinica bila, si je večkrat zdihavala etak: „Jezuš moj, žejam tebé!“ I zmérom je prosila stariše, ka jo naj püštijo k prečiščavanji. Ali oni so njej odgovorili: „Čakaj, mala si ti ešče za tisto.“

Dobra deklinica je čakala, nego nemilo se je jokala, ka so njé goréče žele nej spunili.

Mati njéna se je pogostoma prečiščavala. Eden dén, gda je Magdalenica v cerkev sprevajala svojo mater, je tam k njej pokleknola i prijéla krajnik obleke njéne pa po detinskóm etak pravila: „Moja dobra mati ščéjo zdaj k sebi vzéti sladkoga Jezuša, ki jih napuni z miloščami i z lübéznostjov. Té milošče i lübézen do njim prek šle v telo, z tela v obleko pa tüodnet v mené.“

Gda sta domo šle, doma se je z tov prošnjov obernola k materi: „Sladka mi mati, prošim vas, vzemite me gori v naročje pa mi dopüstite, ka si glavo na vaše prsi nagnem... *sladkomi Jezuší ščém nekaj praviti.*



## Mati božjega Pastira.

„Jaz sem dober pastir.“ (Jan. X. 11.)

Gospod, ki pravi, ka „*svoje dike drugomi ne da,*“ (Is. 42. 8.) z više povedanimi rečmi odkrije to svojo diko. Za dobroga pastira se imenüje. Čast in dužnost svojo pastirsko nam naznanja! Pastir je on, pastir dūšic naših, to je njegova čast, dužnost pa, ka nas pasti more, pasti še te, kda ga smrt doleti pri toj paši „*Dober pastir življenje da za svoje ovce.*“ (Jan. X. 11.) Ta čast in dužnost pastirska našega Gospoda Jezusa Kristuša pa razodeva — tudi nikakoga drugoga čast in dužnost pastirsko, ki je njega za to službo odgojio i té je njegova presveta mati, Bl. D. Marija. Prvo nedelo meseca maja obslūžava Mati-cerkev tudi god B. D. Marije, matere božjega Pastira. Glédajmo to njeno čast in dužnost. Glédajmo Marijino pastirsko čast in spoznajmo pri njej tudi svojo, gledajmo, kak spunjava Marija svojo pastirsko dužnost i ravnajmo se po njenom zgledi. Marija, mati božjega Pastira, napasi naše dūše z tem navukom, ka mo znali po njem dobri pastirje postati svojih in na nas zavūpanih dūš.

„*Hodite, jejte moj krūh, i pijte moje vino, štero sem vam natočila.*“ (Prov. 9. 5.) Z temi rečmi vabi Večna Modrost, Sin božji, komi je na zemlji Jezus Kristus ime, ljūdi, naj prihajajo k jeli in pili njegovomi. Glejte, to je čast in dužnost pastirska Jezušova: jesti in piti dati dūšam. Pastira toga pa kje te iskali? kje je njegov stol prestreti? On je pravo jeli: „*Moje veselje je z človečimi otroci biti.*“ (Preg. VIII. 31.) Či pa tak, ne de te on najprle pri najbolšem i najsvetejšem človečem bitji, od šteroga on sam svedoči „*milošče si puna*“? (Luk. 1. 28.) Pri Mariji iščite Pastira božjega, pri materi dete, na svojem prestali kralevskom krala. „*Moje kralstvo je ne z toga sveta,*“ (Jan. 18. 36.) „*Božje kralstvo je notri vu vas,*“ (Luk. XVII.

21.) je pravo Gospod. Če je pa on v tistom, kaj je ne za svoje spoznal, če je on na tom sveti, šteroga ne spozna za svoje kraljestvo, vendar natoliko bio Marijin, ka je od njé viso popolnoma, od njé sprejeo zemelski žitek, od njé dobivao hrano, obleko, stan i podporo, oj nakeliko je mogo te on njeni biti v tistom kaj je njegovoga, v dúši njenoj? „Božje králestvo je notri vu vas,“ v njej, v Marijinoj dúši je bilo njegovo kraljestvo, tam je bio on zaistino z radostjov domá, ár je to bilo njegovo najlepše i najvekše kraljestvo na zemli, kakšega niti vsi angelje v nebesah neso tvorili. I v tom kraljestvi, v dúšnom ravnanji i ládanji kak Marijin sin je Jezus oprávlao svojo vso čast. Tü je lepi, prelepi njegov milo doneči glas, kda zove betežne dúše k sebi, kda na pokoro pozava grešnike: „Hodite k meni vsi, ki ste obteršeni i jaz vas olehkotim.“ (Mat. XI. 28.) V tom dúševnom svojem kraljestvi, stero je Marijina dúša je zvršavao svojo rešilno čast natoliko, da so ga za „prijatela grešnikov“ (Mat. XI. 19.) imenüvali; v tom kraljestvi je imenüvao blažene siromake, krotke, pregánjane, žalostne; i v tom kraljestvi je zvao sebe tüdi za dobrega pastira, ki pase svoje ovce i še merjé za njé.

V Marijinoj dúši je bio on pastir naših dúšic. Njena dúša ga je navčila pasti nas, iškati nas. Ali ne verjete to? Poznate ne li sv. evangelij, šteri pripovedava, ka je Jezus v dvanajsetom leti na zgübo prišeo. Pa nikaj drügo tüdi pove té evangelij. To, ka je Marija z prevelikov žalostjov tri dni iskala to zgübljeno svojo najdragšo ovčico. Pa ne sem še zadosta povedao. Marija je tečas iskala poleg svedočbe evangeljské svojega Sina, dokeč ga je ne najšla. Glejte pastarico božje Ovčice. Glejte jo, kak vči svoje dete, naj si ne da tečas mirú, kda prevzeme pastirsko čast, dokeč ne najde svojih zgübljenih ovčič. Ali ne vči mati deteta več z djanjom, kak z rečmi? Ne pravimo morebit mi od svojih še živočih ali že pokojnih



mater ne v ednoj reči: To so me mati navčili, Bog njim plati, ali Bog njim daj duši dobro? Tak je Marija tudi z djanjom pokazali Jezuseki, ka se zgubljene ovce moro iskati, dokeč se ne najdo, kda ga je tri dni žejna i hlačna, trūdna i snena iskala, doklenj ne ga je našla; včila ga je pa ona to z rečmi tudi, kda njemi je pravila: „*Glej, oča tvoj i jaz sva žalostna iskala tebe.*“ (Luk. II. 48.) To



To je Mati božjega Pastira! Prihajajte k njej zgubljene ovčice!

iskanje Marijino nam kaže na njeno pastirsko čast, štera v tom stoji, ka je svojega sina včila, kak more iskati zgubljene ovčice. To je čast Marije, matere božjega pastira.

Dužnost svojo pastirsko je pa na tri načine spunjávala. 1. hodila je za božim pastirom iškat ovčice, 2. trpela

i v dūhi mrla ž njim vred za nje i ob 3. molila je, prečiščávala se je ž njimi i za njé.

Iskala je z Jezušom, dobrim pastirom dūše. Kda se je božje kralstvo začelo širiti, kda je Gospod nameno prvi pečat vdariti na svojo poslanstvo v potrditev, ka je od Boga, kda je prek človeče moči segno v božo svojo naturo i ž njé vū prineso prvo čūdo v galilejskoj Kani, je Marija poleg bila. „*Bila je svatba v Kani galilejskoj i mati Jezušovo je bila tam*“ (Jan. II. 1.) Pa še več. Ne samo, ka je poleg bila, na njeno prošnjo se je ta čūda zgodila. Ona je opominala svojega božjega Sina na njegovo pastirsko dužnost, naj z čūdov išče zgūbljene ovce, z čūdov, ka ne do mogle tajiti njegovih božih rečih. Pa kda se je reč boža dale širila, rasla, kda je stala na najvejšoj vročini skūšavanja, špotov, ogovorov, što je bio tisti, ki je toga dobroga pastira krepo v njegovoj pastirskoj slūžbi? Marija, ta dobra pastarica. Sv. evangelij nam pripovedava, ka ga je med predgov obiskala: „*Glej tvoja mati je zvūnaj in te išče.*“ (Mat. XII. 47.)

Pa če ga je v teli obiskala i z tem obiskom potrdila v njegovoj pastirskoj slūžbi, keliko bole ga je obiskavala v dūši, to je molila za njega, naj dūše dobi, ona, štera je v dūši tak vsikdar ž njim bila po božeh rečeh: „*Gospod je z tehom.*“ (Luk. I. 28.)

Kak dobra pastarica je trpela tūdi z božim Pastirom za ovce pa v dūhi še mrla za njé. Poznate Kalvarijo? Trije križi so bili na njej gorpostávljeni, Bog je mirao z dvema zgūbljenima ovcama, da bi njidve i vse zgūbljene najšeo. Marija, mati mirajočega Pastira je pod njegovim križom stala i njemi ne smela pomagati, samo ljūbiti ga mogla. Neskončno nedužnost, svetost, samoga Boga je mogla viditi razmesarjenoga, tak razžaljenoga, ka je njegova presveto telo vse na falate bilo razcotano i njegova od sunca čistejša krv do zadnje kapljice razlejana; v grešnikovih rokah je mogla viditi molbe vredno

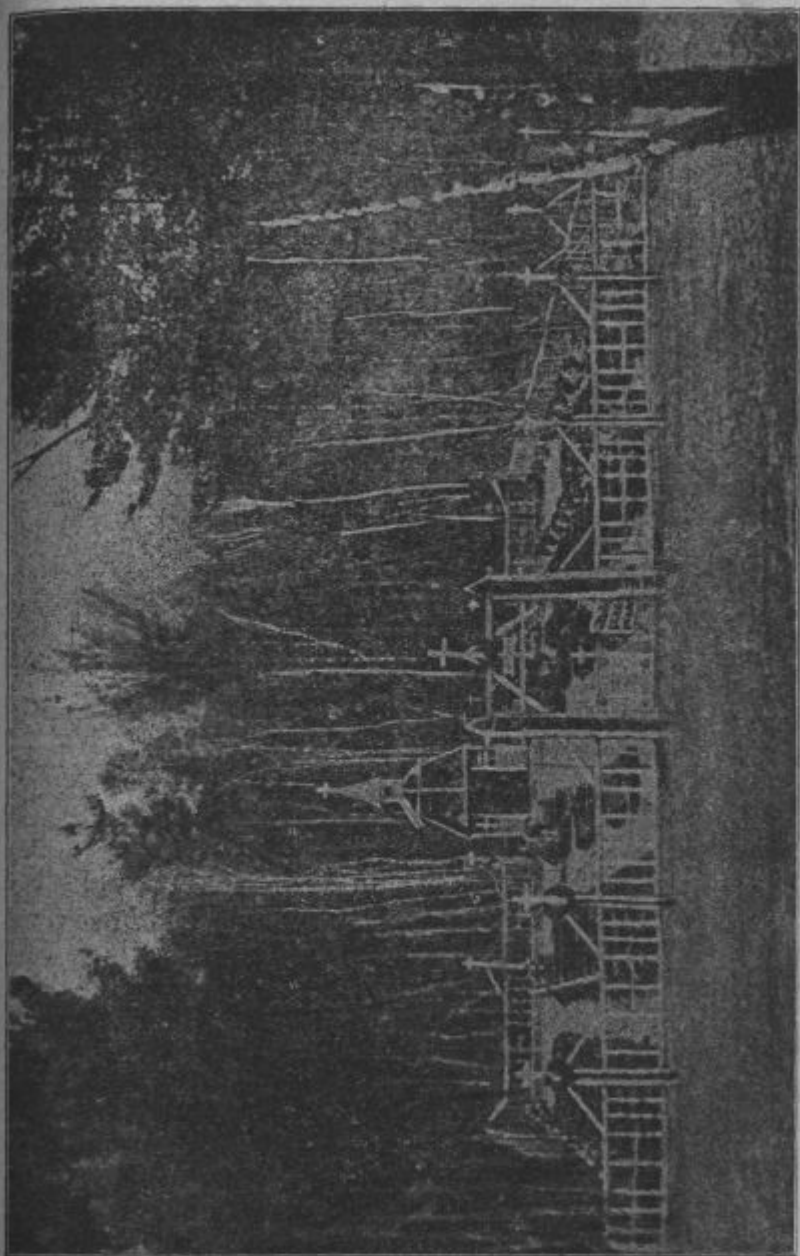
Božanstvo, svojega Sinü, ne je pa smela niti kapla mrzle vode njemi ponüditi, čeravno je tak milo proso: „žejam“ (Jan. XIX. 28.) Ne je smela njemi pomagati, kda je on najbolje potreben bio njene pomoči, naj z tem svojim nezmernim trpljenjom pomore božjemi Pastiri zgübljene ovčice iškati i najti. More za edno materno srcé vekša moka biti, kak dete v nevoli viditi i ne moči njem pomagati? Pa če je, te je tista, kda bi lahko pomagala mati deteti, pa njemi ne sme. To je bio tüdi Marijin del. — Ne bi stojezerokrat menje trpela, če bi tam pod križom düšo püstila kak kda je čüti mogla te strašne reči „Oča, v tvoje roke zročim svojo düšo?“ (Luk. 23. 46.) Kak, kda je viditi mogla na svojem naročji, kak nesmiлено znajo grešniki Boga razmrcvariti? Kak, kda ga je v grob zakopala, v tüji grob, kda je to strašno resnico mogli v düši ponávlati, ka je ne samo zgübila Boga, nego niti do mrtvoga nema pravice, ar v tüjem grobi prebiva! To je bila Marijina dühovna smrt, z šterov je božjemi Pastiri pomagala mreti za zgübljene ovčice.

Po v nébo zastopljenji Jezušovom, kda je té dober Pastir že samo pod podobov krüha prebivao na zemli, je molila z ovčicami, se obhajala ž njimi, naj se kralstvo Jezušovo potrdi na zemli, naj pride njegov Düh i povrné blodne, posveti i spololni pa povrnjene. „*Bili so vsi ednoga düha i stanovitni v molitvi z Marijov... i stanovitni v lomljenji krüha, pravi kniga Djanja apoštolov.*“ (Dj. ap. I. 14.—II. 42.)

To trojo dužnost pastirsko je Marija opravljala na zemli i oprávla še dnes dén v nébi. Išče grešnike. Svéta Maticerkev jo zové za „*obrambo grešnikov*“ (Lit. laur.); sv. August njoj pravi „*Ti si jedino vüpanje grešnikov.*“ (Serm. 18.) Trpeti i mreti toti ne more za nas, darüje pa svoje trpljenje i dühovno britko smrt za naše rešenje, za štero se milo moli v nebesah. Išče ona grešnike i vsakoga najde, koga išče. Kak si je ne dala mirü, dokeč je svojega zgübljenoga Jezüša ne najšla, tak si ne da mirü, dokeč ne najde Jezüšove ovce, grešnike, v šterih svojega sina vidí, ar se krv nje-

govo na njuvoj dūši blišči. Išče pa samo tak grešnika, če je grešniki zato prosijo. Ona ne more prek božje vole delati. „*Naj mi bode poleg reči tvoje,*“ (Luk. I. 38.) je njeni guč. Bog pa to veli, naj se prosi, ovak še ne dobi: „*Prositate i dobite*“ (Mat. VII. 7.) Prosite grešniki, pri Mariji vse dobite. Ona je po rečeh sv. Očakov prosilna vsegamo-gočnost. To je, z svojimi prošnjami vse pri more, kak Bog z svojov naturov poleg njegove svete vole. Še Judas ne bi se pogūbo, če bi njeno pomoč proso i levi razbojnik bi postao svetnik, kak te pravi, če bi se bio k njej obrno. V vsakoj fari so očitni grešniki, pijanci, od šterih sv. pismo pravi, ka v nebo ne pridejo i nečistniki, šterim to takše ime da, ka je skoro ne vūpam povedati; za pse je imenūje. Še tei se rešijo, če pokleknejo pred Marijo i jo oprosijo, naj je najde gor, zgūbljene ovčice i pripela k dobromi pastiri. Zato pa li prosite, prosite grešniki to božjo Pastarico, naj vas išče.

Prositate, grešniki, prosite mater dobroga Pastira, naj vas išče i bodete se najšli, stalno i gotovo, kak sv. Bernard pravi „*Ne je bilo čūti, da bi što zapūščen bio, ki je proso Marijino pomoč.*“ Obrnem se zdaj k tebi, stariš ljūbljeni, posebno mati predraga, ki poleg božje vole moreš pasti dūšo dece. Jo paseš po Marijinom zgledi? Iščeš svoje dete, dokeč je ne najdeš? Si snena, lačna, žejna, tužna, dokeč ne najdeš, to je dokeč na pravo pot ne spraviš svojega deteta, ár to pomeni je najti? Bože navuke poslušáš z svojim detetom kak Marija z Jezusom? Moliš vkūp z svojim detetom, se prečiščávaš z njim po Marijinom zgledi? Trpiš za svoje dete i si pripravna mreti za njé, kak Bl. D. Marija? Odgovorim mesto té, da, če naté nehám odgovor, se za sveto poveš i potrdiš, ka vse to včiniš, kaj te pitam. Pa ne je tak. Ne moliš z detetom ne v cerkvi, ne domá. Ne v cerkvi, ár se ti dete tū reži, breči, smeje, podregáva, ali zvūna njé se tepé —, pa ne domá, ár malokda vkūp moliš ž njimi —, pa te slabo. Ne trpiš za



**Pokopališče domobrancov 18. pešpolka v Volhyniji na Ruskom.**  
Po dobrotivnosti Kozar Janoša, domobranca, ki služi v 18. dpp. pri 3. od-  
delki strojnih pušk, smo dobili to sliko pokopališča. Tudi naših slovenskih  
junakov grobi so na njem. Tü počivajo: H o l c m a n Karol, mro je l. 1915. okt.  
9.; K ó s Martin, mro okt. 28-ga; B o ž a k Mihal, mro nov. 17-ga; O b a l  
Šandor, desetnik, mro 1916. jan. 2.; V o g r i n č i č Štefan, mro jan. 26-ga.

deco, ne, ár niti to ne strpiš za rešenje njuve dūše, ka bi ti je što pokárao. Zagovoriš njihov greh i postaneš vipera za lastno dete, vipera, štera rávno te zagífta, kda človeka obimnjáva v znaménje ljübezni. Pa ne ga morebit mesta pri stoli obhajilnom, ka bi se ednok edno, drügoč drügo dete z teбом prečistilo za očó, šteroga ne ga že, ali če jé, ka ne bi zgübo božje ljübezni i se vrno domo? Trpi za deco, posti se včasí za njé, slabost, beteg, tužnost radovolno pretrpi i darüj gor za blodnoga deteta povrnjenje. Marijin zgled te nato vči. Materinska čast je trpljenje čast. Venča jo trnjevenec. Ne je zadosta ka deco ma, dobro more meti. Pa edno trpljenje ešče prestani. Zrok pokvarjenosti mladine je pri vnoгих, ka v štali spijo. Nespameten stariš je spravi že mále vü, naj njemi v hiši ne zadevajo. Praj de na márho pazo. Kda? Te lahko, kda se po krčmi tepé, ali küre pa zrnje kradne, nečistüje, i drüge nerédnosti počenja? Ali te morebit, kda snen se domo priklantiva i spi tak globoko, ka ga komaj moreš zbüditi? Naj deca notri spi, ti se pa zatáji teliko, ka boš edno noč ti stariš spao v štali, če ti deca nemajo mesta v hiši, ka moro vüni spati, ali konči pogledneš vsako noč vö 1—2 za njimi i pozvediš za njimi. Iščite svojo deco i iščite jo z Marijov pa jo najšli bodete, najšli Marijo zatem pa deco svojo prinjej. Dostakrat jo zračajte materi dobroga pastéra pa ovce vaše, dūše vaše dece ne prejdejo. Sveto pismo právi naime od večna Modrosti, štera se je pri Mariji za vekomaj naselila: „*Ki mene najde, žitek najde i zveličanje si zajmle od Gospoda.*“ (Prov. 8. 35.)



K., Bertalanič Janoša žena 4 kor., Bertalanič Ana 8 kor., Récek Ana 2 kor., Bertalanič Jožef 2 K., Récek Jožef 5 kor., Rogáč Ivan 5 K., Forjan Ferenc 4 K., Ferko Ana 2 kor., edna ženska 1 K., Zelko Mikloš 5 K., Magyar Alojz 3 kor., Magyar Janoš 3 K.; iz *Ropoče*: Grah Števan 20 kor., Podnévar Matjaš 6 K., Gedér Marta 4 K., Gombóc Mihao 2 kor., Čerpnjak Jožef 4 K., Mihalič Ivan 5 kor., Kosednar Jeléna 1 K., edna ženska 4 K., Janič Ana 2 kor., Bence Matjaš 2 K., Donoša Jožef 3 K., Lenaršič Števan 12 kor., Hari Števan 2 kor., Kosednar Jožef 1 K., Börc Jožef 5 K., Hari Leopold 3 kor.; iz *Gerlinec*: Dravec Janoš 4 kor., edna ženska 1 kor., Grah Sándor 2 K., Kolman Jeléna 4 kor., Durič Jožef 3 K., Durič Maria 2 kor., Vogrinčič Števan 2 kor., Nemeč Jožef 3 kor., Flejgar Ferenc 5 kor., Gombóc Maria 2 K., Gombóc Alojz 2 K., Gombóc Maria 2 kor.; iz *Krašič*: Vučak Terezia 4 kor., Grah Ferenc 2 K., Küzmič Katalejna 2 K., Hari Ferenc 5 K., Hari Ferencova žena 3 kor., Šadl Antona žena 3 kor., Šiftar Terezia 1 kor., Hari Jürj 4 K., Küzmič Jožef 5 kor., Sipos Alojz 2 K., edna ženska 2 kor.

## II. Na novo zidanje od rusov razrušenih karpatskih občin i na podporo njih stanovnikov so darivali v Gančanih ob priliki šolske domoljubne slavnosti sledeči:

Gerlec Marija 1 K. 20 fil., Maučec Jožef 1 K. 20 fil., Žižek Andraš 1 K., Maučec Bara 1 K., Maučec Ivana žena 1 K., Maučec Kristina 1 K., Apatič Jožefa žena 1 K. 40 fil., Gomboc Jožefa žena 1 K. 20 f., Gombóc Ivana žena 1 K., Sabotin Andraša žena 1 K., Šömen Martina žena 1 K., Vinkovič Števana žena 1 K. 10 f., Küzma Števana žena 1 K., Küzma Števana žena 1 K., Vučko Ivan 1 K., Tratnjek Matjaša žena 1 K. 10 f., Kolar Bara 1 K., Žižek Jožefa žena 1 K., Balažic Andraša žena 1 K. 30 f., Horvat Ivan 1 K., Cigan Ivana žena 1 kor. 20 fil., Žižek Matjaš 1 kor., Žižek Martina žena 1 K., Maučec Števana žena 1 K., Tivadar Jožefa žena 1 K., Ščáp Ana 1 kor., Vinkovič Andraša žena 2 kor., Tivadar Ivana žena 1 kor., Sabotin Marija 2 kor., Šüklar Števan 1 K., Šüklar Jožef 3 kor., Jerič Marko 1 kor., Geld Orša 1 K., Cigan Martin 1 kor., Žižek Martin 1 kor., Perdigal Andraš 1 K., Jerič Števan 1 kor., Jerič Marka žena 1 K., Plücko Števana žena 1 K., Sabotin Ivan 1 kor., Zörko Števan 1 kor., Maučec Ivan 1 K., Gomboc Janoš 2 kor., Sraka Ivan 1 K., Grüškovnjak Karol 1 K., Kociper Jürj 1 kor., Maučec Martin 1 K. 20 fil., Žalig Ivan 1 K., Hajduk Marko 1 K., Jerič Matjaš 1 K., Lipič Ana 1 K., Jerič Bara 1 K., Matko Alojz

1 K. 20 f., Glavač Ferenc 1 kor., Horvat Jožef 1 K., Pücko Ivan  
1 K., Legén Ivan 1 K., Gjörkös Jožef 1 kor. Več jih je pa dalo  
pod korono. Vse vküp 96 K. 46 fil.

Za hvalevredno darüvanje se lepo zahvali

Fekete Géza  
ravnitel šolski

---

## Na dén vnébozastopenja Křistušovoga.

Naš Zveličar je gor stano,  
Ino rešo nas peklá;  
Šatana je v pekeo zápro,  
Z rok njem' je vzéo orožjá.

Dnes v nebésa je odišeo  
On, ki svetle rane má;  
Vučenike je povrgeo  
V sužnosti toga svetá...

Na deséti dén bo poslao  
Z nébe svétoga Dühá:  
Ki nam razum bo presveto,  
Ki nam vsem batrivnost dá...

Kološša J.

---

## Kralica majnika.

V krvavih, groznih bitkaj  
V premínoči stoletjaj  
Si bila nam obramba...  
O, Kralica majnika!

Te prosimo ponizno,  
Gda celi svet se geno:  
Bodi naša obramba...  
O, Kralica majnika!

Josephus K.

---

## VSEBINA.

Svéti Izidor . . . . .	129
Dár zmáge . . . . .	156
List za deco . . . . .	156
Mati božjega Pastira . . . . .	157

---